

Tandori Dezső

A mesemondó

(Költői levél)

1966 nyarán,
a londoni focivébé előtt,
mellesleg, és ... hagyjuk a fenébe,
ha így megy tovább, sose kezdjük el.

Valaki azt mondta: ti mesemondók...

De nem. Valaki lenn Balatonlellén,
én nem tudom, hogy is jött ez...

Na tessék. Azt mondta egy "mérnökember"
- nem kívánok vitát indítani!! -:

"Ti mesemondók", szó szerint-e, ezt
mondta, lényeg szerint... nem is tudom,
szóval, hogy a mesemondók mesésen
keresnek, ahhoz képest, hogy a "műszak"

hogy keres, igen, "ti csak odavettek"
- erre emlékszem, direkt dialektus
jegyben mondta, hogy odavetnek a
mesemondók valami ezt-meg azt,
és verhetik a pénzautomatát,
ők meg - hogy "műszakék" - a micsodájuk.

(Puskás szelleme még. Letolt gatya
legendája, Békevilágtanács

unt ücsörgése, és Puskás a Zelkkel
- vagy Juhász Ferivel, mással, egál; bár
a 2:3 lett volna a 8:

:3 után egál, Ócsi batyus
teherrel ne jöttetek volna, batyus
Helvétből haza -, hogy "ti mesemondók...")

Na most én ezzel nem is akarok
mondani semmit. Amit akarhatnék
- döccentek a rímen -, a múltban is,
a jelenben is végtelenbe vész,
ködbe, mint Párizs Villon képzelt segge
alatt képzelt fa képzelt kötelén.

Szabó Lőrinc írta: ha ezt tudom,
bizony, rögtön felakasztom magam.
Jó idők nem jönnek a kultúrára,
de ez a géniusz oly büntetése,
ahogy vak-marokkal szórt, csupa-hívság
volt az ántivilágban a "mese"

- magyarhonian még például a
a jugókhöz, szlovákokhoz, románokhoz
satöbbi képest silány bére is -,
a "mese" bére. Vers, novella, gyermek-
irodalom, regény, esszé, egyéb.

Nem megyek bele ebbe. Ah, ahogy
Kosztolányi azt írta, hogy 1-
-914, sietni, és jött
a háború, mondhatnám, sietett-e,
jól gazdálkodott-e, és volt miből
gazdálkodnia? aki megtehetette...

... jött a... jött s itt van a... nem is tudom, mi.
Idők Szelleme. A Globálna, a
Globus, mely nem mustár és nem uborka,
bár sok mindenre uborkaszezont hoz.
Élhetsz a boldog tudatban, "mesés", hogy
amit csinálsz, nem kell senkinek úgy,
hogy meg is élhess belőle csak a

lét minimumán - de ez mára már
napilap-téma... élj bármi tudatban,
valami minimum alatt lehetsz csak,
ez lassan átitat, és mire mint más
lakos megörvendhetnél: rólad van szó
a cikkben, nyomtatásban, "Nyomtatós Te",
már rég a kígyóbűvölt állapot
dermedtségében ülsz - s most mit csinálj? Nem!!
Erről nem írok, Kosztolányi inkább
révületbe vigyen; hogy egykor vőfény
voltál, s hogy kalapodon a verőfény
táncolt. Nagy fény volt Lellén, boldog is
lehetnél volna, és nem is akárhogy,
mégis olyan lett az egész, miként
nem tudtál más olvasmányt kikínlódni
magadnak, csak a Stevensont, azt vitted
- tizenhétszer olvasott szíved csücskét,
számárfüles-kopottját! -, fa tövében
lapoztad, tallóztál benne, megint
becsuktad, olajosabb lett kicsit,
kínlódttál akkor is emígy meg úgy,
ezen a sok munka pár évtized
során segített valamit, mesésebb
időd volt az, másokét megítélni
nem dolgoz, megvan a magad baja.
És tennivaló most is van - csodák
vannak? -, de a céltalanság, akár
Jékelynél Cyrano koponyáját
ugyanez, behasította, eléggé
hasogat, áthat, oda hat, hogy
ezt mondd: se Mr. Hyde, se a Jekyll
doktor nem vagy. Írod ezt és nem írod,
hiszen, mint cikkekből is tudod, végképp
eldobható a szép illúzió,
hogy verőfény táncolna a cylinder
kemény színén, és koponyád - mese! -
kis nyúlként, tigrisként, vagy tigrisankként
szökkenne belőle, vagy... még talán
akinek ehhez úgy személy szerinti
kedve van, úgynevezett szerelemre,
ma is - én nem tudom. Tudnám, de nincs is
kedvem. Meg a lovakhoz se. Ugyan, mit
találgassam ihletetten, Brocando
vagy Fecundo győz, vagy Allez Cyrano,
ha viszont ez nincs, csak szemem lehúnyom,
és ott járok a legszebb fogadó-
irodakömyékeken Londonomban,
mely nem az én Londonom. Párizsom
szelem át - nem Párizsom -, és a többi.
Mit fárasszam magam ehhez? Faszom
fárasztja magát, vagy hát ő se,
már hogy ki lesz itt vőfény és mihez!

Meg bárhol, az Örök Üdvösségben sem.
(Azt nem únnám, mondta költő-tanárom.
Mit tudom én. Ha jön az az unás, a
mesemondó csak elkanászodik, s... Etc.)